

PLEASE NOTE! THIS IS SELF-ARCHIVED VERSION OF THE ORIGINAL ARTICLE

To cite this Article: Ranta, T. & Martikainen, S. (2014) Laurea näyttää hienoa mallia. Turvallisuusjohtamisen kautta arjen turvaa. Turvallisuus & riskienhallinta 6, 34-35.

Teksti Tiina Ranta ja Soili Martikainen

Laurea näyttää hienoa mallia

Turvallisuusjohtamisen kautta arjen turvaa

Viestimme on, että turvallisuusjohtamisen kautta voidaan rakentaa turvallinen koulu, toteavat tämän artikkelin kirjoittajat, Laurea-ammattikorkeakoulun turvallisuusalan koulutusohjelman lehtori Soili Martikainen ja Laurean turvallisuuspäällikkö Tiina Ranta. Ranta on valittu vastikään myös *Ammattikorkeakoulujen valtakunnallisen turvaverkon* puheenjohtajaksi.

Soili Martikainen ja **Tiina Ranta** ovat tutkijaparina tutkineet lähes sadan koulutusorganisaation turvallisuusjohtamista ja ovat innoissaan oman oppilaitoksen, Laurea-ammattikorkeakoulun käynnissä olevasta kokonaisturvallisuuden kehittämisestä. Ranta ja Martikainen toivovat, että Laurean näkemyksistä ja heidän eri oppilaitoksessa tekemästään turvallisuusjohtamisen tutkimustyöstä olisi jatkossa hyötyä kaikkien Suomen oppilaitosten turvallisuuden kehittämisessä.

Tutkijaparin mukaan oppilaitoksiin on jo syntymässä turvallisuuden kehittämistä tukeva myönteinen ilmapiiri, mutta keinot kehittää arjen turvallisuutta ovat vielä sirpaleisia.

Mitä asialle voisi tehdä? Näin tutkijapari kirjoittaa:

Oppilaitosten turvallisuushaasteet voidaan ratkaista

Uskomme, että oppilaitosympäristöön liittyvät turvallisuushaasteet voidaan ratkaista määrätietoisella turvallisuusystyöllä. Pitää yhdistää laatu- ja turvallisuusjohtaminen.

Turvallisuuskriittisissä organisaatioissa on jo vuosikymmeniä panostettu pitkäjänteiseen ja riskiperustaiseen turvallisuusystyöhön, ja koko organisaatio on oppinut ymmärtämään turvallisuusystyön merkityksen. Myös henkilöstö osallistuu turvallisuustalkoisiin.

Suomalaisissa oppilaitoksissa turvallisuusystyä on viime aikoina tehty pääosin oikeilla elementeillä, mutta edelleen sirpaleisesti. Turvallisuusystyö on hyvä mieltää kokonaisuutena, joka linkittyy läpi koko koulun arjen kaikkiin sen toimintoihin. Erityisesti turvallisuus-

työ linkittyy johtamiseen, josta syntyvät myös vastuut.

Turvallisuus vaatii tiedon ja taidon lisäksi halua mahdollistaa turvallinen ja viihtyisä oppimisympäristö oppilaille, opettajille ja koko henkilökunnalle.

Idea: Tutor-arviointimalli Laureaan

Vuonna 2010 Keski-Uudenmaan pelastuslaitos kehitti *Tutor*-nimisen turvallisuustoiminnan arviointimallin. Se sai vuonna 2011 FinnSec-messuilla *Turvallisuus & Riskienhallinta* -lehden ja *Finnsecurity ry:n* yhteisen *Ohto-* eli *Oikein Hyvä Turvallisuus* -kunniamaininnan.

Saimme mahdollisuuden testata Tutor-arviointimallin sopivuutta omassa oppilaitosympäristössämme pilottihankkeena seitsemällä Laurean kampuksella.

Malli itsessään sopii oppilaitosten arviointityökaluksi hyvin – toki keskeistä on ollut luoda kriteeristöle kouluihin sopiva näkökulma.

Laureassa toteutetut arvioinnit ovat antaneet arvokasta tietoa turvallisuuden kehittämistarpeista. Nyt, kolme vuotta myöhemmin, voimme jo havaita kokonaisvaltaisen turvallisuuden kehittyneen harppauksin.

Kannustavista tuloksista saimme idean alkaa tutkia muidenkin suomalaisten koulutusorganisaatioiden turvallisuusjohtamisen nykytilaa ja kehittämistarpeita. Olemme tehneet Tutor-arvioinnin jo lähes sataan suomalaiseen oppilaitokseen ja korkeakouluun ja olemme vakuuttuneita, että koululla on aito halu kehittyä, mutta kehittämisen keinojen löytämiseksi koulut tarvitsevat vielä tukea.

Arvioinnissa kahdeksan turvallisuusjohtamisen osa-alueita

Tutorin avulla arvioimme kokonaisturvallisuuden johtamista kahdeksan osa-alueen kautta: hallinnollinen johtaminen, toiminnalliset riskit, lainsäädännön vaatimusten täyttyminen, dokumentointi, kiinteistö- ja turvallisuustekniikka, koulutus, turvallisuusviestintä ja turvallisuusystyön vaikuttavuus.

Numerotietoihin pohjautuvan arviointituloksen lisäksi olemme tuottaneet arviointikohteille tunnistamamme turvallisuusjohtamisen vahvuudet ja kehittämisen kohteet.

Antoisia keskusteluja parhaimmillaan

Oppilaitosten turvallisuusystyön kehittämisen edellytyksenä on johdon aito halu ja kyky nähdä turvallisuuden merkitys koulun arjessa – tämä näkyi myös arviointitulanteissa. Johdon innostus takasi poikkeuksetta myös onnistuneen arviointitulanteen.

Keskeisessä roolissa arviointitulanteissa oli kokemuksemme mukaan myös arvioijan ammattitaito ja kyky saada arvioitavat innostumaan turvallisuusystyönsä kehittämistä. Parhaimmillaan arviointitulanteista muodostui hyvässä vuorovaikutuksessa toteutettu tehokas dialogi. Turvallisuusystystä muodostui usein myös tarina, josta kehittämisen ideat löytyivät.

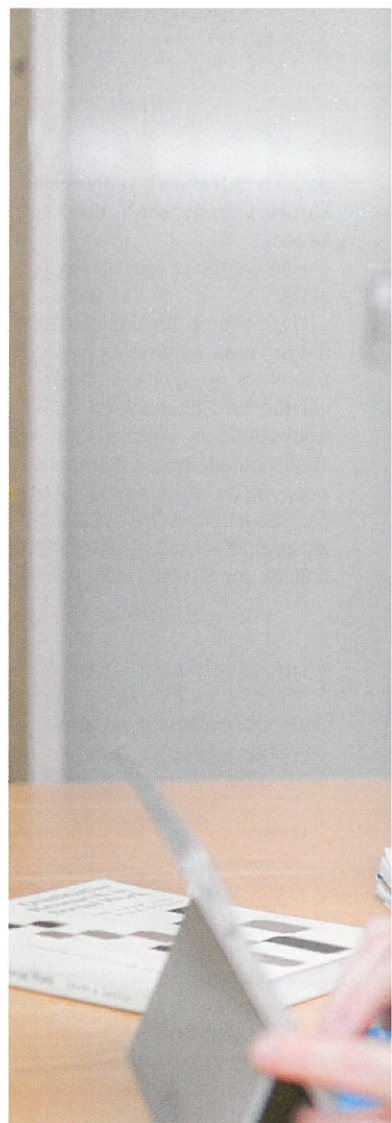
< Parhaimmillaan turvallisuusystystä muodostui tarina, josta kehittämisen ideat löytyivät. >

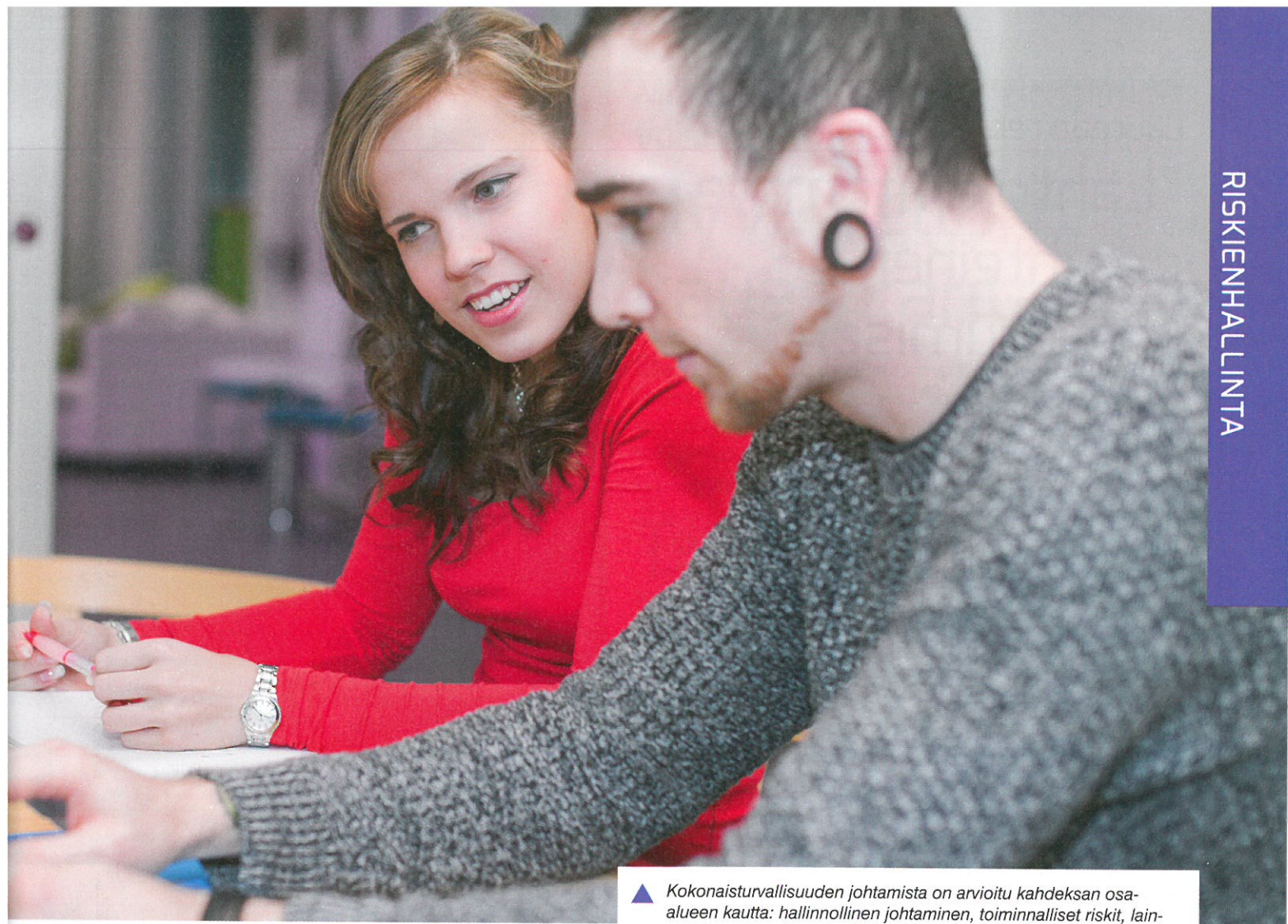
Lisäksi arviointitulanteista syntyi väylä hyvien käytäntöjen jakamiselle. Tärkeää oli myös, että me arvioijat kykenimme perustelemaan kriteerien syitä ja niiden taustaa. Näin erityisesti johdon vastuu konkretisoitui.

Arvioinnista saamiemme tulosten valossa keskeisiä kehittämiskohteita olivat turvallisuustavoitteiden asettaminen ja riittävät resurssit, kattava riskienhallinta, koko turvallisuusystyössä sidosryhmien huomioon ottaminen, turvallisuusviestintä ja -koulutus sekä turvallisuustoiminnan mittaaminen.

Turvallisuutta johdetaan ennakkoinnin kautta

Laureassa kolme vuotta sitten toteutettu ensimmäinen Tutor-arviointikierros toi meille yhteisen tavan tarkastella turvallisuutta kokonaisuutena. Nyt oppilaitoksemme turvallisuusjohtaminen on kiin-

▲ Kokonaisturvallisuuden johtamista on arvioitu kahdeksan osa-alueen kautta: hallinnollinen johtaminen, toiminnalliset riskit, lainsäädännön vaatimusten täytyminen, dokumentointi, kiinteistö- ja turvallisuustekniikka, koulutus, turvallisuusviestintä ja turvallisuustyön vaikuttavuus. Kuvassa Otaniemen kampuksen opiskelijoita.

teä osa koko organisaatiomme järjestelmällistä johtamista. Tavoitteemme on ihmisten, ympäristön, omaisuuden, tiedon ja maineen suojaaminen.

Turvallisuustyömme on ollut jatkuva prosessi, joka on edennyt turvallisuuspolitiikasta ja tavoitteista suunnitelmien kautta toteutukseen, seurantaan, arviointiin ja jatkuvaan parantamiseen.

Koulutusorganisaatioissa valtaisa kehittämispotentiaali

Koulutusorganisaatioiden kykyä ymmärtää turvallisuutta on usein arvosteltu. Kokemuksemme mukaan oppilaitosten kehittämispotentiaali on kuitenkin valtaisa. Olemme tavanneet lukuisia rehtoreita, opettajia, turvallisuusvastaavia ja kiinteistön huollosta

vastaavia ihmisiä, jotka kehittävät sydämellään työpaikkansa turvallisuutta. Tutor-arviointi tuokin turvallisuuden kokonaishallintaan systemaattisen otteen, joka kautta syntyy hyvinvointia ja viihtyvyyttä arkeen.

Suomi maailman huipulle oppilaitosturvallisuudessa

Koulutusorganisaatioiden kokonaisturvallisuuden arviointia koskeva tutkimuksemme päättyi vuoden 2014 alkupuolella ja toivomme, että jokaiselle kouluasteelle kyläkouluista yliopistoihin tehtäisiin samankaltainen arviointi. Olisi hienoa todeta, että oppilaitosten turvallisuuden toteuttajat ovat Suomessa maailman huipuja. Tarvitaan vain yhteinen tahoto, menetelmä meillä jo on! ■

▲ Turvallisuustyömme on ollut jatkuva prosessi, joka on edennyt turvallisuuspolitiikasta ja tavoitteista suunnitelmien kautta toteutukseen, seurantaan, arviointiin ja jatkuvaan parantamiseen, iloitsevat tämän artikkelin kirjoittajat, Laurean turvallisuuspäällikkö Tiina Ranta (vas.) ja turvallisuusalan koulutusohjelman lehtori Soili Martikainen.

< Lähes sadan arvioinnin perusteella oppilaitoksiin on syntymässä turvallisuuden kehittämistä tukeva ilmapiiri – oppilaitokset tarvitsevat kuitenkin vielä tukea. >

Keskeiset kehittämiskohteet

Vajaan sadan oppilaitoksen arvioinnista saatujen tulosten mukaan tärkeitä kehittämiskohteita ovat:

- ◆ turvallisuustavoitteiden asettaminen,
- ◆ riittävät resurssit,
- ◆ riskienhallinta, joka kattaa turvallisuuden kaikki osa-alueet,
- ◆ koko turvallisuustyössä sidosryhmien huomioon ottaminen,
- ◆ turvallisuusviestintä ja -koulutus,
- ◆ turvallisuustoiminnan kattava mittaaminen.